

L. S.

Mr. Heemskerk zond zijn repliek niet aan De Standaard toe, maar gaf ze uit in afzonderlijk vlugschrift. Daardoor werd het geschil uitgedragen onder het groote publiek. Toch kon het moeilijk anders. De brochure was voor een ingezonden stuk wat groot. Niet te groot; en het zou zeer wel mogelijk geweest zijn, haar in een extra-blad, dat we gaarne aan het ordinaire hadden toegevoegd, af te drukken; maar dit zou dan toch iets exceptioneels gebleven zijn, en ik versta het daarom dat de geachte schrijver aan afzonderlijke uitgave voorkeur gaf. Voor mij persoonlijk had dit intusschen de niet te miskennen schaduwzijde, dat ik er nu niet van tusschen kan, om ook mijn driestarren onder het bereik te brengen van al wie Mr. Heemskerks vlugschrift genoot. Er blijft mij dan ook niet anders over, dan hiertoe zonder verwijl over te gaan, meê onder bijvoeging van wat, na de verschijning van Mr. Heemskerks brochure, in De Standaard over dit geding nader te lezen stond. Op zulk een afzonderlijke uitgave van deze Starrentritsen werd zelfs nog van andere zijde aangedrongen. Men was toch van oordeel, dat onder onze jongere vrienden velen niet meer geheel op de hoogte waren van wat sedert 1870 de levensgang in onze partij was geweest; en daar nu in mijn driestarren hiervan een kort cursorisch overzicht werd gegeven, achtte men, dat verzameling van die driestarren in één boekske ook uit historisch oogpunt zijn nut kon hebben.

Iets onaangenaams voor Mr. Heemskerk kon in deze aparte uitgave, nu alles wat naar een persoonlijke veete ook maar zweemde, op staanden voet wegviel, uiteraard niet gelegen zijn.

Al het persoonlijke viel nu weg, en wat alleen overbleef, was de hoogerstige vraag, op wat wijs, dóór wat maatregel, en door welke voorzorg een *d a c a p o* van wat sinds 1908 voorviel, te voorkomen ware. Eer we twee jaren verder zijn, ligt reeds weder een Stembus-actie achter ons. Moesten we dien strijd tegemoet gaan met vreeze van repetitie, zoo mag gezegd, dat de Antirevolutionaire Partij haar positie voor lange jaren zou verspeeld hebben. Nu reeds slonk ze in de Kamer van twintig op tien leden.